

Sprekers BioKenniscongres pleiten voor samenwerking tussen biologisch en gangbaar

“De tijd is rijp voor een olympisch gevoel in de gehele landbouwsector”

Biologisch heeft succes in de markt. Ook het imago is uitgegroeid van donker-groene eend tot culinaire zwaan. ‘Anno 2011 is biologische landbouw een aantrekkelijke samenwerkingspartner voor verduurzaming in de regio, de sector en de keten’, aldus Koen van der Drift op het BioKenniscongres tijdens de BioVak.

TEKST ANNELIJN STEENBRUGGEN | FOTO BIOKENNIS

De verandering van de biologische sector is zo langzaam gegaan, dat de meeste mensen het nauwelijks gemerkt zullen hebben. André Brouwer, communicatieadviseur voor de Taskforce Marktontwikkeling Biologische Landbouw, maakt het grote verschil zichtbaar als hij de biologische landbouw in 2001 vergelijkt met nu: “Tien jaar geleden was biologisch nog een reactie op onvrede met de gangbare landbouw. Het was voor wereldverbeteraars. De mainstream consument voelde echter een emotionele drempel om biologisch te kopen en het groeipotentieel van bio was dan ook beperkt. De verschillende spelers in de sector spraken niet dezelfde taal en ze waren ook niet gewend om samen te werken. Maar we hadden wel allemaal een onderbuikgevoel dat er grote groeikansen waren. De Taskforce werd daarom opgericht om die groeipotentie te katalyseren. Enerzijds moest de samenwerking tussen de ketenpartijen op gang gebracht worden voor schaalvergroting en kwaliteitsverbetering. Anderzijds moest de vraag groeien door biologisch in beeld te brengen bij de doorsnee retailers en consumenten. Met tv-spotjes en winkeldemonstraties lieten we verkopers en klanten kennismaken met biologisch. In onze communicatie kozen we ervoor om de landbouwmethode te vertalen naar de belevingswereld van de consument. Geen landbouw, maar eten. Daarmee heeft biologisch over de hele linie een aantal sprongen

gemaakt naar het nieuwe publiek. De G van donkergroen staat nu voor Groen, Gemak, Gezond, Genieten en Goedkoop. Goedkoop is nog een lastige, maar als je de meerwaarde over het voetlicht krijgt, kan je voelen dat het z'n prijs waard is. Het gemiddelde marktaandeel in de diverse productgroepen is momenteel 2,5%. Dat klinkt misschien klein, maar het betekent concreet dat alle Nederlanders negen volle dagen per jaar honderd procent biologisch eten en drinken.”

‘De discussie of biologisch of gangbaar beter scoort, is achterhaald’

Onderzoekspalet

De groeimarkt van biologisch staat niet op zichzelf. Ook andere duurzame concepten groeien. Maar geen enkele duurzame sector groeit zo sterk als de biologische. Deze koppositie kan de biologische landbouw alleen blijven invullen als ze op alle aspecten van duurzaamheid blijft innoveren. Het onderzoekspalet, ondergebracht bij Wageningen UR en het Louis Bolk Instituut, is dan ook breed: momenteel lopen er honderd tot honderdtwintig onderzoeken die variëren van dierenwelzijn en bodemonderzoek tot marktontwikkeling en klimaat. Volgens onderzoeker Frank Wijnands, themacoördinator Biologische Landbouw van Wageningen UR, is het zeldzaam dat een sector zelf benoemt wat haar ambities zijn. Wijnands: “Dat is iets waar wij als kennisinstelling heel blij mee zijn. Het geeft ons een sterk kader waardoor we optimaal en praktijkgericht kun-

nen werken.” Door het brede palet aan thema’s en ambities, constateert Wijnands op veel aspecten van duurzaamheid ook raakvlakken met de gangbare sectoren. Wijnands: “Ons onderzoeksprogramma is weliswaar ingegeven vanuit de biologische sector, maar de resultaten zijn relevant voor alle partijen. Wij zien de toegevoegde waarde van samenwerken en willen in het onderzoek gangbaar en biologisch samen laten optrekken. Voor beide partijen valt er veel te halen uit de dialoog.”

Hardlopers en tienkampers

Samen optrekken is de toekomst, denkt ook ketenmanager Maurits Steverink. De discussie of biologisch of gangbaar beter scoort, vindt Steverink achterhaald. Biggensterfte, natuurwaarde, dierenwelzijn: individuele gangbare boeren scoren inderdaad soms hoger op deze aspecten dan biologische boeren. Maar gemiddeld scoren biologische boeren op alle aspecten weer beter. “De tijd is rijp voor een Olympisch gevoel,” aldus de ketenmanager. “Op de Olympische spelen heb je allerlei takken van sport en alle disciplines samen vormen een bezielde geheel. Als ik het vertaal naar de ontwikkeling van duurzame landbouw dan zie ik de biologische sector als tienkampster. De gangbare sectoren zijn de specialisaties. Een hardloper zal harder kunnen rennen dan een atleet die aan de tienkamp meedoet maar het zijn allebei topatleten in hun eigen segment. Laat ieder zich richten op zijn eigen kwaliteit en laten we samen zoveel mogelijk medailles halen. Stel vragen aan elkaar in plaats van elkaar te veroordelen. Biologisch zit propvol met groeistuipen en we

hebben nog een lange en complexe weg te gaan. De oplossingen zijn niet panklaar maar laten we het samen doen en met elkaar het Olympisch vuur brandend houden.”

Vuurdrager

Om in de beeldspraak van de Olympische Spelen te blijven: de nieuwe ketenorganisatie waarin LTO, VBP, PBS, Taskforce en Biologica samenwerken, kan de vuurdrager worden. Koen van der Drift, interim-directeur van Biologica: “Hoewel de biologische sector koploper is in duurzame innovatie, zie ik dat we onze vraagstukken kunnen delen met de gangbare sector. Ook zij zijn op zoek naar verduurzaming zoals CO₂-bewuster werken. Met behoud van eigenheid en herkenbaarheid van biologisch is het de opgave van de nieuwe ketenorganisatie om vorm te geven aan die samenwerking binnen de gehele voedselketen. Het is mooi als we de infrastructuur kunnen delen waarbinnen we kennis ontwikkelen en verspreiden. Gangbare boeren en tuinders kunnen dan meedenken en profiteren van de innovatiekracht in de biologische sector en vice versa. In de gangbare sector zijn ook allerlei duurzame ontwikkelingen gaande waar wij wat aan hebben. Laat ik het zo samenvatten: de biologische landbouw is een volwassen sector geworden met een goede organisatie, aansprekende ambities, fraaie prestaties ten aanzien van verduurzaming en een uitgebreide onderzoeksagenda die bijdraagt aan verduurzaming. Kortom, een aantrekkelijke samenwerkingspartner voor verduurzaming in de regio, de sector en de keten.” ■